

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnoga sporazuma za mir i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) podsjeća sve strane na njihovu obvezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokoga predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na odcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnoga sporazuma za mir i da su odluke Ustavnoga suda BiH konačne i obvezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnoga sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovoga mandata u skladu s Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnoga sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom provedbom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokoga predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (UO PIC-a) sastali su se 19. i 20. lipnja 2024. u Sarajevu kako bi procijenili prilike u vezi s Općim okvirnim sporazumom za mir (OOSM) u Bosni i Hercegovini (BiH). Dvodnevna sesija bila je fokusirana na ključne šanse i izazove s kojima se BiH suočava.

UO PIC-a pozdravlja odluku Europskoga Vijeća od 21. ožujka 2024. godine o otvaranju pristupnih pregovore s BiH, što je povijesni trenutak za ovu državu i sve njene građane. UO PIC-a poziva sve institucije i političke čimbenike u BiH da iskoriste ovu priliku i rade zajedno na poduzimanju svih neophodnih koraka ka jačanju demokracije, učvršćivanju vladavine prava, garantiranju osnovnih prava i sloboda, te borbi protiv rasprostranjene korupcije.

UO PIC-a očekuje od organa vlasti BiH da bez daljnjeg odlaganja usvoje državni proračun za 2024. godinu, koji mora na adekvatan način podržati sposobnost svih državnih institucija za pravilno funkcioniranje i ispunjavanje svojih ustavnih i zakonskih obveza, uključujući i one koje proizlaze iz procesa euroatlantskih integracija.

UO PIC-a naglašava da su poštene i transparentne izbore od najvećega značaja za funkcionalnu demokraciju i poziva sve aktere u BiH da osiguraju nesmetanu provedbu lokalnih izbora 6. listopada 2024. godine. UO PIC-a poziva građane BiH da iskoriste svoje ustavno i demokratsko pravo i glasuju na izborima, koji bi se trebali održati uz povećanu razinu transparentnosti i integriteta. UO PIC-a pozdravio je izlaganje dr. Irene Hadžić, predsjednice Središnjega izbornog povjerenstva BiH, o pripremama za lokalne izbore, te je pohvalio aktivnosti i još jednom izrazio svoju snažnu podršku Središnjemu izbornom povjerenstvu BiH. Predstavnici EU, OEES-a i SAD-a informirali su UO PIC-a o pilot projektima koji imaju za cilj poboljšanje integriteta i učinkovitosti izbornoga procesa.

UO PIC-a je razgovarao o općem političkom ambijentu u BiH, uz obraćanje potpredsjednika RS Ćamila Durakovića o najnovijim događanjima u entitetu RS, uključujući i trenutnu situaciju u Srebrenici.

UO PIC-a najoštrije osuđuje flagrantne napade vladajuće koalicije u Republici Srpskoj (RS) na Opći okvirni sporazum za mir, ustavni i pravni poredak BiH, te njen suverenitet i teritorijalni integritet. Suverenitet pripada Bosni i Hercegovini kao jedinstvenoj državi, čiji je teritorijalni integritet zagarantiran Općim okvirnim sporazumom za mir. Entiteti unutar Bosne i Hercegovine nisu države, oni postoje isključivo na osnovi Ustava BiH i nemaju nikakav vlastiti suverenitet. Stoga, UO PIC-a poziva vladajuću koaliciju u RS da obustavi sve aktivnosti koje podrivaju državu, njene organe vlasti i njen multietnički karakter. UO PIC-a ponavlja da međunarodna zajednica zadržava neophodne instrumente za osiguranje poštivanja Općeg okvirnoga sporazuma za mir.

UO PIC-a je također pojasnio da Republika Srpska nije potpisnica Općeg okvirnoga sporazuma za mir. Strane u Sporazumu obvezale su se da će u potpunosti poštovati suverenu jednakost, teritorijalni integritet i političku neovisnost Bosne i Hercegovine i da će u potpunosti poštovati i promovirati ispunjavanje obveza preuzetih aneksima Općeg okvirnoga sporazuma za mir, uključujući i njen Ustav.

UO PIC-a primio je k znanju činjenicu da je iz procedure u Narodnoj Skupštini RS povučen Nacrt zakona o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija te izražava žaljenje zbog negativnoga učinka i štete koju je ovaj nacrt zakona već proizveo kada su u pitanju prostor za građansko djelovanje, sloboda udruživanja i sloboda izražavanja. UO PIC-a dalje poziva vlasti RS da povuku odluku o kriminalizaciji klevete, kao i na obustavu svih aktivnosti koje ugrožavaju politički pluralizam, slobodu medija, slobodu govora i prostor za civilno društvo, te stigmatiziraju manjine. Ovakvom postupanju nije mjesto u demokratskom društvu i protivno je višestruko

istaknutim opredjeljenjem čelništva RS da radi na napretku cijele zemlje ka europskim integracijama.

UO PIC-a poziva vlasti u FBiH da brzo izvrše preostala imenovanja u Ustavni sud FBiH i u regulatorna tijela, te poziva na usvajanje i provedbu zakona koji osiguravaju veću transparentnost i integritet javnih funkcija, suzbijaju korupciju i podržavaju ekonomski rast. Ovi koraci su neophodni za daljnje unapređenje funkcionalnosti entiteta.

UO PIC-a oštro osuđuje besprimjerne pritiske na pravosuđe, posebno na Ustavni sud BiH. UO podsjeća institucije RS da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obvezujuće, te da su entiteti dužni da se u potpunosti pridržavaju Ustava i odluka institucija Bosne i Hercegovine. UO PIC-a pozdravlja imenovanje jednoga suca u Ustavni sud BiH od strane Predstavničkog doma FBiH i poziva Narodnu skupštinu RS-a da brzo izvrši imenovanje dva suca kako bi se uspostavio puni sastav Ustavnoga suda BiH u cilju osiguranja njegovog učinkovitoga funkcioniranja.

Nadalje, napadi na visokoga predstavnika i podrivanje njegovih aktivnosti ozbiljno utječu na provedbu civilnih aspekata Općeg okvirnoga sporazuma za mir. UO PIC-a poziva na žurno napuštanje politike RS o nepriznavanju i nesuradnji s visokim predstavnikom. UO PIC-a upozorava da je poštivanje Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH obveza i očekuje od vlasti RS-a da konstruktivno surađuju s visokim predstavnikom.

UO PIC-a ohrabruje domaće vlasti da se konstruktivno angažiraju u pronalaženju prihvatljivoga i održivog rješenja za pitanje državne imovine, što predstavlja ključni element Programa 5+2. Nerješavanje ovoga pitanja ozbiljno utječe na investicije i gospodarski rast države.

Opća skupština Ujedinjenih naroda usvojila je 23. svibnja Rezoluciju o Međunarodnom danu komemoracije i sjećanja na genocid u Srebrenici 1995. godine. UO PIC-a poziva sve javne

dužnosnike u BiH na okončanje prakse negiranja genocida i zajednički rad zajedno na izgradnji povjerenja i razumijevanja u interesu stabilnosti, mira i prosperiteta BiH.

UO PIC-a poziva sve strane na promoviranje okruženja koje će pogodovati pomirenju, a koje se može graditi samo na istini, miru i pravdi. Svi politički čelnici u BiH imaju odgovornost voditi ovaj proces, utemeljen na dijalogu i međusobnom poštovanju. To zahtijeva prihvatanje i priznavanje činjenica, podučavanje budućih generacija istini, odavanje počasti i sjećanje na sve žrtve bez obzira na njihovu nacionalnost, rad na lociranju, pronalasku i identifikaciji nestalih, te istragu i krivično gonjenje osumnjičenih koji su i dalje na slobodi. Dijalog i povjerenje su preduvjeti za stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine, kao i za održiv ekonomski razvoj.

UO PIC-a pohvaljuje napore gospodina Jonathana Mennutija, prvoga zamjenika visokog predstavnika (PDHR) i supervizora za Brčko Distrikt, u radu sa članicama Upravnog odbora na provedbi Daytonskoga mirovnog sporazuma, implementaciji Programa 5+2 i kreiranju dinamičnih reformi u Brčko Distriktu. UO PIC-a izražava dobrodošlicu gospodinu Louisu Crishocku, koji će preuzeti ulogu prvoga zamjenika visokog predstavnika i supervizora za Brčko Distrikt.

UO PIC-a održat će svoj sljedeći redoviti sastanak 3. i 4. prosinca 2024. godine.